

BIULETYN SAMORZĄDOWY Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 11(151) listopad 2024, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

"Moje odpady"

Zachęcamy do korzystania z darmowej aplikacji na telefon „Moje Odpady”, która zapewni mieszkańcom Gminy Bystra-Sidzina, dostęp do informacji o gospodarce odpadami komunalnymi.

Więcej na str. 5

Puchar dla gminy

7 listopada 2024 r. na strzelnicy sportowej ZP LOK w Suchej Beskidzkiej odbyły się Zawody Strzeleckie władz samorządowych z okazji Święta Niepodległości o Puchar Starosty Suskiego.

Więcej na str. 7

Inwestycje w toku...

Na terenie obydwu miejscowości Gminy Bystra-Sidzina, trwają prace przy dwóch inwestycjach.

Więcej na str. 5

Nowe drzewa obok szkoły

Na terenie przylegającym do Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej została zorganizowana akcja sadzenia drzew i krzewów.

Więcej na str. 8

Stypendia dla najlepszych

Podczas V sesji Rady Gminy Bystra-Sidzina, uczniowie i studenci odbierali z rąk wójta gminy i przewodniczącego rady, stypendia za osiągnięcia naukowe i sportowe.

Więcej na str. 4

„Małopolskie Orkiestry Dęte 2024”

Orkiestra Dęta w Sidzinie zrealizowała projekt wsparty środkami pochodzącymi z Województwa Małopolskiego pn. „Muzyka drogą do serc, umysłów i poznania kultury - wsparcie orkiestry OSP Sidzina”.

Więcej na str. 13-14

Informacja Wójta Gminy Bystra-Sidzina o podejmowanych decyzjach w okresie od 1 do 27 listopada 2024 r.

W wymienionym okresie oprócz zarządzeń w sprawach zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na 2024 rok, oraz zarządzeń w sprawie zmian w planie finansowym Gminy Bystra-Sidzina na 2024 r. wójt wydał zarządzenia w sprawach:

1. umorzenia odsetek w związku z odstąpieniem od umowy RG.2510.12.2021 na dostawę opalu,
2. powołania Komisji Stypendialnej ds. rozpatrzenia i oceny wniosków uczniów o przyznanie stypendium Wójta Gminy Bystra-Sidzina dla uzdolnionych uczniów szkół podstawowych i studentów,
3. upoważnienia pracownika na stanowisku ds. drogownictwa Urzędu Gminy Bystra-Sidzina do podejmowania określonych czynności w imieniu wójta Gminy Bystra-Sidzina.

W wymienionym okresie Wójt zawarł następujące umowy:

1. na wykonanie Programu Funkcjonalno-Użytkowego (PFU) w zakresie sieci wodociągowej od studni głębinowej do ujęcia wody wodociągu CENTRUM w Bystrej Podhalańskiej, zawarta z firmą Klaster Inwestycyjny Łukasz Wróblewski,
2. na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy zbiornika wyrównawczego wody oraz przebudowy istniejącego zbiornika wyrównawczego wody wraz z infrastrukturą techniczną na potrzeby wodociągu wiejskiego MOSTÓW w Bystrej Podhalańskiej, zawarta z firmą „iSan” Marcin Jacyszyn,
3. 8 umów na dofinansowanie wymiany niskowydajnego i nieekologicznego kotła na paliwa stałe na nowoczesny i ekologiczny kocioł/pompę ciepła, zawarte z osobami fizycznymi,
4. porozumienie w sprawie dodatkowego finansowania dla najbardziej aktywnych gmin wdrażających program priorytetowy „Czyste Powietrze”, zawarta z WFOŚiGW w Krakowie,

5. na zasyp wyrw brzegowych na potoku Bystrzanka w km 0+190-0+320 w Bystrej Podhalańskiej, zawarta z PGW Wody Polskie,

6. na opracowanie wniosku aplikacyjnego wraz z analizą finansowo-ekonomiczną oraz niezbędnym załącznikiem w ramach Funduszy Europejskich 2021-2027 Priorytet 2, zawarte z Instytutem Doradztwa Energetycznego INNOWACJA s.c.,

7. na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej na sporządzenie wniosku aplikacyjnego na pozyskanie funduszy unijnych celem realizacji projektu pn. „Cyfrowe rozwiązania dla geodezji” w ramach programu Fundusze Małopolskie 2021-2027, zawarta z Powiatem Suskim,

8. na dotację celową dla Miasta Jordanów na zakup sprzętu medycznego, zawarta z Miastem Jordanów,

9. na sprzedaż energii elektrycznej dla budynków Urzędu Gminy, budynków komunalnych oraz domu przedpogrzebowego, zawarta z HEKLA ENERGY sp. z o.o.,

10. 2 umowy na sprzedaż energii elektrycznej dla sieci oświetlenia ulicznego, wodociągu Centrum Bystra, oraz PSZOK w Sidzinie i placu imprez plenerowych w Bystrej Podhalańskiej, zawarta z VEOLIA ENERGY sp. z o.o.,

11. na sprzedaż energii elektrycznej dla budynków Urzędu Gminy i budynków komunalnych, zawarta z VEOLIA ENERGY sp. z o.o.,

12. na udzielenie Gminie Bystra-Sidzina pomocy finansowej w 2024 r. z budżetu województwa z przeznaczeniem dla jednostek OSP w Bystrej Podhalańskiej i OSP w Sidzinie na pokrycie zakupu pomp strażackich i pomp z przyczepką, zawarta z Województwem Małopolskim,

13. na świadczenie usług powszechnych w obrocie krajowym i zagranicznym oraz usług niepowszechnych w obrocie krajowym, zawarta z Poczta Polska S.A. (A.N.)

Relacja z V sesji Rady Gminy Bystra-Sidzina

V sesja Rady Gminy Bystra-Sidzina odbyła się w dniu 28 listopada 2024 r. Podczas posiedzenia wręczone zostały stypendia wójta gminy dla najzdolniejszych uczniów i studentów z terenu gminy. W dalszej części obrad podjęto uchwały w sprawach:

1) wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Bystra-Sidzina położonej w miejscowości Sidzina.

W podjętej uchwale rada gminy wyraziła zgodę na

sprzedaż nieruchomości o numerze ewidencyjnym 7065/6, będącej własnością Gminy Bystra-Sidzina w drodze bezprzetargowej, celem poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej stanowiącej działkę numer 7067/5.

2) przedłużenia umowy najmu lokalu użytkowego mieszczącego się w budynku hali magazynowej w Sidzinie wraz z placem położonym na działce nr ewid. 18469/1 w Sidzinie.

W podjętej uchwale rada gminy wyraziła zgodę na przedłużenie umowy najmu lokalu użytkowego, mieszczącego się w budynku hali magazynowej wraz z placem położonym na działce numer ewid. 18469/1 w Sidzinie celem wykorzystania jej pod działalność handlową (sklep wielobranżowy). Przedłużenie umowy najmu wyznaczono do 31.12.2025 r.

3) przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy Bystra-Sidzina.

W podjętej uchwale postanowiono przystąpić do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy Bystra-Sidzina. Działania te podyktowane są zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która weszła w życie 24 września 2023 r. Na mocy wprowadzonych przepisów moc utraci Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bystra-Sidzina. W miejsce tego dokumentu ustawa wprowadza nowy akt planowania przestrzennego w postaci Planu Ogólnego. Ma on określać podział obszaru gminy na strefy planistyczne oraz wskazać gminne standardy urbanistyczne, w których szczegółowo zostanie określony profil funkcjonalny strefy oraz wskaźniki urbanistyczne tj. maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy czy minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Plan Ogólny będzie podstawą do sporządzenia planów miejscowych oraz decyzji o warunkach i zagospodarowaniu terenu.

4) określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.

W podjętej uchwale rada gminy podjęła decyzję o wzroście dotychczas obowiązujących stawek podatku od nieruchomości. Przyjęty poziom wzrostu stawek podatkowych jest wynikiem kontynuacji polityki systematycznych zmian podatków, mających na celu zapewnienie wzrostu dochodów budżetowych na poziomie umożliwiającym realizację założonych zadań. W przyjętym dokumencie w zakresie podatków od gruntów oraz budynków lub ich części przyjęto następujące stawki:

- podatek od budynków mieszkalnych: 0,82 zł/m²,
- podatek od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej: 19,90 zł/m²,
- podatek od budynków związanych z działalnością gospodarczą w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym: 12,29 zł/m²,
- podatek od budynków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej: 6,50 zł/m²,
- podatek od pozostałych budynków: 5,36 zł/m²,
- podatek od budowli: 2% ich wartości określonej na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych,
- podatek od powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej: 0,86 zł/m²,
- podatek od gruntów pod wodami powierzchniowymi

stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych: 5,34 zł/m²,

- podatek od gruntów pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego: 0,28 zł/m²,

- podatek dla użytków kopalnych oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków symbolem K: 0,17 zł/m²,

- podatek od gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji i położonych na terenach dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę usługową: 4,00 zł/m²,

- podatek od gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji i położonych na terenach dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową: 0,30 zł/m²,

- podatek od gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji i położonych na terenach dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszaną: 0,70 zł/m².

5) określenia stawek podatku od środków transportowych.

W podjętej uchwale rada gminy określiła roczne stawki podatku od środków transportowych. Stawka podatku nie może przekroczyć górnej stawki przewidzianej dla nowej grupy środków transportowych i równocześnie nie może być niższa od stawek minimalnych określonych dla niektórych grup środków transportowych w załącznikach do ustawy. Górne granice stawek kwotowych ulegają podwyższeniu lub obniżeniu na następny rok podatkowy o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszych 2 kwartałów roku w którym stawki ulegają podwyższeniu w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego. Stawki maksymalne podatku od środków transportowych na 2025 r. zostały zwaloryzowane o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych wynoszący 2,7%. Przyjęte w uchwale stawki podatku od środków transportowych na 2025 r. zostały podwyższone o 2% tj. poniżej wskaźnika inflacji i są niższe od stawek maksymalnych ogłoszonych na rok 2025.

6) określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania terminu spłaty oraz rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Bystra-Sidzina lub jej jednostkom organizacyjnym oraz warunków dopuszczalności pomocy publicznej i wskazania organu uprawnionego do udzielania tych ulg.

Podjęcie uchwały wynikało z konieczności skorygowanie zapisów uchwały numer II/19/24, które wskazane zostały przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Wszystkie wskazane uwagi zostały naniesione na nowy projekt i przesłany do zaopiniowania przez wyżej wymienione instytucje, które nie zgłosiły ponownie żadnych uwag.

7) określenia rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz warunków i sposobu ich przyznawania.

W podjętej uchwale rada gminy określiła rodzaje świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz warunki ich przyznania dla nauczycieli szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Bystra-Sidzina. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Oddziału Powiatowego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Suchej Beskidzkiej.

8) rocznego programu współpracy Gminy Bystra-

Sidzina z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności.

Podjęcie uchwały wiąże się z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, która nakłada na samorząd obowiązek uchwalenia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, realizującymi zadania gminy w sferze publicznej. Katalog zadań publicznych określa ustawa, natomiast gmina wskazuje własne priorytety w tym zakresie. Podstawowa forma współpracy zakłada prowadzenie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych. Środki finansowe na ich wykonanie zostały zabezpieczone w budżecie gminy na 2025 rok. Program został przyjęty po konsultacjach społecznych przeprowadzonych w dniach 30.10.2024 - 15.11.2024 r. (A.N.)

Stypendia dla najlepszych

28 listopada 2024 r. podczas sesji Rady Gminy Bystra-Sidzina nastąpiło uroczyste wręczenie stypendiów Wójta Gminy Bystra-Sidzina. W tradycji gminy już od 2003 roku przyznawane są stypendia dla najzdolniejszych uczniów i studentów z terenu naszej gminy. Stypendia Wójta Gminy są uznaniowe i mają na celu wspieranie młodych ludzi wyróżniających się swoją wiedzą i osiągnięciami, którzy osiągając sukcesy promują Gminę Bystra-Sidzina na płaszczyźnie lokalnej i poza jej granicami. Stypendyści otrzymali pamiątkowe dyplomy, gratulacje oraz życzenia.

Stypendia Wójta Gminy Bystra-Sidzina w roku szkolnym/akademickim 2024/2025 otrzymali:

UCZNIOWIE:

KOSTKA KAROL
MAŁYSA ADRIAN
MIGAS MONIKA
SYDORENKO DARIA
SZCZUREK KAMILA
TRZOP ALEKSANDER
WIERTELCZYK WIKTORIA
ZAREMBA MILENA

STUDENCI:

BINKUŚ JAKUB
KACZMARCZYK MATEUSZ
SZPAK KAROLINA

Nagrody wręczył wójt Gminy Bystra-Sidzina Stanisław Tempka wraz z przewodniczącym Rady Gminy Bogusławem Mazurem.

Serdecznie gratulujemy wszystkim wyróżnionym uczniom i studentom. (M.L.) Fot. UG

Aplikacja "Moje odpady"

Zachęcamy do korzystania z darmowej aplikacji na telefon „Moje Odpady” zapewniającej mieszkańcom Gminy Bystra-Sidzina dostęp do informacji o gospodarce odpadami komunalnymi.

Aplikacja informuje o:

- terminach odbioru odpadów komunalnych,
- terminach płatności opłaty za odbiór odpadów komunalnych,
- zasadach prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- dniach i godzinach otwarcia PSZOK w Sidzinie,
- zasadach przyjmowania odpadów na PSZOK.

Dodatkowo aplikacja umożliwia:

- ustawienie alarmu przypominającego o zbliżającym

się terminie wywozu odpadów,

- otrzymywanie dodatkowych ogłoszeń wysyłanych przez Urząd Gminy Bystra-Sidzina.

Aby skorzystać z aplikacji należy ją pobrać na swoje urządzenie mobilne z odpowiedniego sklepu wpisując nazwę „Moje odpady” lub skorzystać z poniższych kodów QR. (J.T.)

iPhone

Android

Inwestycje w toku...

Obecnie, na terenie obydwu miejscowości Gminy Bystra-Sidzina, trwają prace przy dwóch inwestycjach.

Pierwszą z nich jest rewitalizacja centrum wsi Bystra Podhalańska. W ramach prac, budynek Urzędu Gminy, w którym dotychczas swoją siedzibę miał GOPS i USC, jest rozbudowywany. Po przebudowie obiekt zyska nowe pomieszczenia, wyposażony będzie w windę, która zapewni dostęp do pomieszczeń urzędu również osobom niepełnosprawnym. Po oddaniu zmodernizowanego budynku do użytku, planuje się, że będzie on w znacznej mierze przeznaczony na biura Urzędu Gminy, a także obsługę klientów Urzędu Stanu Cywilnego i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zakłada się także, że z budynku będą mogły korzystać organizacje z terenu gminy. Znajdzie się w nim sala spotkań, która będzie wykorzystywana na posiedzeniach Rady Gminy. Biorąc pod uwagę lokalizację budynku bezpośrednio przy przebiegającym wzdłuż Alei Lipowej Głównym Szlaku Beskidzkim, planuje się również wykorzystać jego pomieszczenia do prowadzenia działalności promocyjnej, poprzez uruchomienie punktu informacji turystycznej.

W planach rewitalizacyjnych centrum Bystrej Podhalańskiej, uwzględniono wymianę oświetlenia na stylowe latarnie parkowe, które pojawią się także w obrębie drogi gminnej przy kościele.

Rewitalizacja centrum wsi Bystra Podhalańska ma za zadanie poprawę funkcjonalności remontowanego budynku, a tym samym estetyki centrum wsi. Efektem prowadzonej inwestycji, będzie nowoczesny obiekt, spełniający obowiązujące standardy użyteczności, a wpisana do rejestru zabytków Aleja Lipowa, po zamontowaniu latarni, nabierze swoistego klimatu i stanie się wizytówką Bystrej Podhalańskiej.

Natomiast w Sidzinie Górnej - wzdłuż drogi

powiatowej - gmina prowadzi prace przy budowie chodnika od roli Drabowej do roli Trzopowej.

W ramach inwestycji powstaje nowy trakt dla pieszych o długości ponad 1 km, wraz z kanalizacją deszczową. Na drodze zostanie także położona nowa nawierzchnia asfaltowa. Nadmienić można, że na tym odcinku drogi powiatowej, gdzie zauważyć można wzmożony ruch samochodów ciężarowych, znajduje się gęsta sieć budynków. Wykonywana obecnie inwestycja, pozwoli mieszkańcom tego rejonu gminy na bezpieczne poruszanie się po nowym trotuarze.

Zakończenie budowy w Sidzinie, planowane jest w połowie przyszłego roku. Natomiast prace budowlane w Bystrej Podhalańskiej, zostaną ukończone na początku 2026 r.

Na obydwie inwestycje Gmina Bystra-Sidzina pozyskała dofinansowanie w kwocie 8,5 mln zł, pochodzące ze środków Inwestycji Strategicznych POLSKI ŁAD. (A.N.)

Wizualizacja nowego budynku Urzędu Gminy Bystra-Sidzina

11 listopada w Gminie Bystra-Sidzina

W przypadającą w 2024 roku 106 rocznicę odzyskania niepodległości, wójt gminy - pan Stanisław Tempka, oraz przewodniczący Rady Gminy - pan Bogusław Mazur, złożyli kwiaty pod pomnikiem upamiętniającym mieszkańców Bystrej Podhalańskiej, którzy polegli w latach 1914-1920.

Pomnik na bystrzańskim cmentarzu komunalnym, jest hołdem dla wszystkich bohaterów, którzy walczyli na frontach I wojny światowej i wojny polsko-bolszewickiej. Jest wyrazem wdzięczności, szacunku i pamięci dla tych, którzy oddali swoje życie za wolność i niepodległość Ojczyzny.

Żołnierzy tamtych wojen już nie ma, odeszli też ostatni weterani, ale symboliczne dowody wdzięczności, pozwalają przechować dla następnych pokoleń pamięć o bohaterach i ogromnej liczbie ofiar wojny. (A.N.) Fot. M. Mazur

Świt wolności...

Tęsknota Polaków za utraconą wskutek rozbiorów niepodległością, trwała długo, ale naród nigdy nie tracił nadziei. Zrażony bezskutecznymi powstaniem, czekał cierpliwie, znosił trudy życia codziennego i ponosił ciężary związane z trwającymi wciąż działaniami wojennymi. „Świt wolności” pojawił się 5 listopada 1916 r. kiedy to władze niemieckie i austro-węgierskie wydały proklamację podpisaną przez generalnych gubernatorów von Beselera i Kuka. Proklamacja zawierała obietnicę powstania Królestwa Polskiego, pozostającego w nieokreślonej bliżej „łączności z obu sprzymierzonymi mocarstwami”. Głównym jednak celem ogłoszenia aktu było pozyskanie zaufania społeczeństwa polskiego i zdobycie rekruta do prowadzonej wojny z Rosją, w czym ogół społeczeństwa niezbyt się orientował.

Zanim oficjalnie ustawą z 23 kwietnia 1937 r. ustalone zostało na dzień 11 listopada Narodowe Święto Niepodległości, przyjęto do świętowania dzień 5 listopada, co tak zostało zapisane w kronikach szkolnych.

W kronice Szkoły Podstawowej w Osielcu:

„Dnia 5 listopada 1916 r. cesarz austriacki Franciszek Józef I i cesarz niemiecki Wilhelm II wydali manifesty do narodu polskiego w których przyrzekli z Królestwa Polskiego odebranego Rosji utworzyć niepodległe państwo polskie. Galicję postanowiono wyodrębnić bez zmiany jej przynależności do państwa austriackiego. Był to świt wolności dla Polski, dlatego naród polski oddawał się wielkiej radości urządził zarówno po miastach jak i po wsiach uroczystości.

W Osielcu w dniu 12 listopada 1916 r. podczas nabożeństwa miejscowy proboszcz ks. dr Edward Komar wypowiedział patriotyczne kazanie, a młodzież szkolna urządziła osobną

uroczystość dnia 18 listopada 1916 r. W dniu tym wzięły dzieci udział w nabożeństwie dziękczynnym i odśpiewały pieśń „Boże coś Polskę...”, a potem zgromadziły się w największej, pięknie udekorowanej sali szkolnej. Tu w obecności zaproszonych gości, kierownik szkoły Piotr Rabczyński w podniosłych słowach wyjaśnił znaczenie uroczystości, poczem odbyły się deklamacje i śpiewy patriotyczne. Prawie do łez wzruszeni uczestnicy uroczystości rozeszli się potem do domów”.

Z kroniki Szkoły Podstawowej w Kojszówce;

„Z wielką radością powitano dzień 5 listopada 1916 roku, kiedy to państwa centralne ogłosiły niepodległe, wolne Królestwo Polskie i autonomię Galicji. W kościele w Osielcu odprawiono uroczystą mszę świętą, w której uczestniczyli uczniowie i nauczycielka. Pięknie udekorowano budynek, gdzie mieściła się izba lekcyjna, śpiewano pieśni patriotyczne”.

Bystrzański kronikarz zapisał: „W dniu 5 listopada 1916 r. została ogłoszona Proklamacja państwa Polskiego a 15 listopada młodzież szkolna z gronem nauczycielskim wzięła udział w nabożeństwie uroczystym odprawionym na ten cel. Po nabożeństwie objaśniono dzieciom szkolnym cel i znaczenie tej uroczystości wielkiej dla Narodu Polskiego. W dniu 21 listopada 1916 r. zmarł Najjaśniejszy Pan Cesarz Franciszek Józef I a panowanie objął cesarz Karol I”.

Wojna jednak jeszcze trwała dwa lata, a po jej zakończeniu nastął czas smutku i nędzy, ale też budzącej się nadziei na lepsze czasy, co tak zostało opisane w kronice szkoły podstawowej w Jordanowie;

„Rok ten (tj. 1918 - przyp. T.U.) podobny zupełnie do poprzedniego z tą ale różnicą, że jeszcze większa nędza wśród ludności w ogólności a wśród nauczycielstwa w szczególności.

Nie wystarczają już ani korony ani bony. Nauczycielstwo już to pojedynczo, już to zbiorowo kołata o jakieś zapomogi drożdżniiane ale z małym skutkiem. Zasoby pierwszej potrzeby, tak ogólnie wyczerpane, że pieniąż prawie nie ma żadnej wartości. Ludność uprawia przeważnie handel wymienny, a rozchodzi się głównie niemal każdemu o zdobycie żywności. Każdy chętnie oddaje swą pracę za łyżkę strawy. Nauczyciele chętnie podejmują się lekcji prywatnych za bochenek chleba tygodniowo. Brak także i opału. Tak w miastach jak i po wsiach, szkoły są pozamykane z przyczyny braku węgla. Miesiącami trwają tak zwane wakacje węglowe. Nikt nie może temu zaradzić, nikt nie potrafi tej biedy usunąć. W naszych stronach drewna dużo ale na pniu w lasach. Nie ma go kto ściąć i na materiał opałowy przerobić, bo i w domach dzieci tylko, starzy i kobiety. W czasie robót w polach słyszysz tylko głosy dziecięce lub kobiece. A jak te pola obrobione, a jak marne plony. Boże pożał się. Najnieszczęśliwsze są niemowlęta, bo o cukrze, białej mące, grysiku, biały pieczywie marzyć nie można, matka wyczerpana. Nawet na opłatki do kościoła mąki pszennej odpowiedniej brak. Księża proboszczowie zbierają od ludności po parę litrów pszenicy, którą za pozwoleniem Starostwa przemielają na mąkę pyłowaną. Młynarzom bowiem takiej mąki pod surowymi karami bez pozwolenia władzy sporządzać nie wolno”.

Na czas wojny (1916 - 1918) wprowadzono szereg rygorystycznych przepisów, zarządzeń poleceń, nakazów i zakazów. O wszystkich zarządzeniach, mieszkańcy dowiadywali się od gminnego „klikona”, zwanego też „krzykaczem”, który po nabożeństwie w kościele stawał na kamiennym podwyższeniu i głosem przekazywał wieści.

Panująca rzeczywistość mieszkańców Bystrej i Sidziny w latach 1916 - 1918 została szczegółowo opisana w opracowaniu Tadeusza Uczniaka pt.: „Sytuacja mieszkańców Sidziny i okolicznych miejscowości podczas I wojny światowej w kronikarskim ujęciu”, wydanej w 2023 roku przez Gminę Bystra-Sidzina (Publikacja dostępna w Gminnej Bibliotece Publicznej).

Tadeusz Uczniak

Zawody Strzeleckie władz samorządowych

7 listopada 2024 r. na strzelnicy sportowej ZP LOK w Suchej Beskidzkiej odbyły się Zawody Strzeleckie władz samorządowych z okazji Święta Niepodległości o Puchar Starosty Suskiego.

Organizatorem zawodów jest Zarząd Powiatowy LOK w Suchej Beskidzkiej.

W zawodach uczestniczyły trzyosobowe drużyny, reprezentujące jednostki samorządu terytorialnego oraz poszczególne rady gminne, miejskie lub powiatowe z terenu Powiatu Suskiego.

Zadaniem każdego uczestnika było oddanie 3 strzałów próbnych i 10 strzałów podlegających ocenianiu. Strzelano z pozycji leżącej, do tarczy oddalonej o 25 m, przy użyciu karabinka TOZ-14 kal. 5,6 mm z otwartymi przyrządami celowniczymi.

Konkurencja była duża, a rywalizacja oraz poziom zawodów sprawiły, że nie łatwo było sięgnąć po wygraną.

Drużyna reprezentująca Urząd Gminy Bystra-Sidzina

w składzie: Lucyna Łukasiewicz, Wioletta Zembol oraz Maria Banadyk wywalczyły wysokie drugie miejsce.

Przedstawiciele Rady Gminy - Bogusław Mazur, Marcin Błachut oraz Damian Pelcel uplasowali się w swojej kategorii na czwartym miejscu. (A.N.) Fot. Arch. UG

Akcja sadzenia drzew

Sadzenie drzew, to jeden z najprostszych, a zarazem najskuteczniejszych sposobów, aby przeciwdziałać niekorzystnym skutkom zmiany klimatu. Drzewa absorbują dwutlenek węgla, oczyszczają powietrze, retencjonują wodę i regulują mikroklimat lokalny. Współczesne wyzwania związane ze zmianą klimatu wymagają od nas wszystkich zaangażowania i podejmowania konkretnych działań.

W szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej została zorganizowana akcja sadzenia drzew i krzewów na terenie szkoły. Celem wydarzenia było zwiększenie świadomości ekologicznej wśród młodzieży oraz praktyczne działanie na rzecz ochrony środowiska. Uczniowie dowiedzieli się, jakie korzyści płyną z sadzenia drzew, w tym poprawa jakości powietrza, magazynowanie dwutlenku węgla oraz ochrona lokalnej bioróżnorodności. Po części teoretycznej uczniowie, pod opieką wychowawcy udali się na wyznaczone miejsca na szkolnym terenie zielonym, gdzie odbyło się sadzenie młodych drzew. Z dużym zaangażowaniem uczestniczyli w pracach, takich

jak kopanie dołków, umieszczanie sadzonek oraz podlewanie. Akcja przebiegła w miłej atmosferze, a uczniowie wykazali się ogromną odpowiedzialnością i zrozumieniem dla idei ochrony środowiska.

Akcja zorganizowana w ramach umowy nr FEMP.02.05-IZ.00-0016/23-00-XXI/4/FE/24 z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego. (Tekst i fot. W. Zembol)

Jesień w skansenie

Jesienny, bardzo malowniczy czas w skansenowej przestrzeni, obfituje w różne wydarzenia. Jest to okres na opracowanie materiałów konferencyjnych, spotkania, wydawnictwa naukowe i promocyjne, a także modyfikację oferty, opracowywanie planów na przyszły rok, zimowe zabezpieczenie obiektów i terenu, oraz podsumowanie i przygotowanie do przyszłego sezonu.

Z zebranych w ciągu roku ziół, skansenowa załoga przygotowuje herbatki i inne specjały, które są pamiątką z wizyty w muzeum. Samodzielnie wykonywane są także inne drobiazgi, które można nabyć w skansenowym sklepiku. (J.Czarny)

Skansen na „Babiogórskiej jesieni.”

W 2024 roku temat ekspozycji i edukacji regionalnej w sidzińskim Muzeum Kultury Ludowej był jednym z tematów konferencji naukowej „Korzenie muzealne pod Babią Górą”, zorganizowanej przez Babiogórskie Centrum Kultury w Zawoi w ramach jubileuszowej 40 Babiogórskiej Jesieni. (J. Czarny) Fot. Skansen

Zespół „Zbyrcok” w Skansenie

Kolejny raz Zespół Regionalny „Zbyrcok” z Juszczyzna wykorzystał skansenowe wnętrza i plenery do realizacji teledysku. Tym razem nagrywano sceny do przepięknej pieśni regionalnej „Góra się z górą łożlywo”. Niezwykle wzruszająca historia, ujęta w piękny obraz, zrobiła na widzach niesamowite wrażenie. Uroczysta premiera teledysku odbyła się w Makowskim Centrum Kultury 10 listopada. Premierze towarzyszyły występy młodzieży uczącej się grać i dorosłych członków zespołu „Zbyrcok”. Podczas premiery miłe i piękne słowa podziękowań popłynęły również dla Skansenu w Sidzinie Muzeum Kultury Ludowej za możliwość realizacji zdjęć.

Dla każdego zespołu regionalnego brama sidzińskiego skansenu zawsze stoi otworem. Zespoły ożywiają

przestrzeń i wnętrza skansenu, który na czas realizacji różnych projektów znowu jest zaklętą w czasie i przestrzeni dawną wsią. (J. Czarny) Fot. Skansen

Kulturalne spotkanie

Coroczne spotkanie kierowników i dyrektorów instytucji kultury, działających na terenie powiatu suskiego, odbyło się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Suchej Beskidzkiej. Tematem spotkania jak zawsze były sprawy związane z działaniami kulturalnymi na terenie każdej gminy, a także ustalenie kalendarza imprez na 2025 rok.

(J. Czarny) Fot. Skansen

Rajd rowerowy

10 listopada 2024 roku na teren Skansenu w Sidzinie Muzeum Kultury Ludowej przybyli uczestnicy Rajdu Rowerowego. Były to całe rodziny, spędzające czas w sposób aktywny i zdrowy. Rajd rozpoczął się startem od remizy OSP w Sidzinie i polegał na dotarciu do sidzińskiego muzeum różnymi trasami, stosownie do wieku i umiejętności uczestników. Po przyjeździe na teren skansenu rowerzyści mogli wziąć udział w konkursie jazdy na rowerze, który rozegrany został na torze z przeszkodami. W rozgrywkach liczył się czas pokonania toru. Jego długość, tak samo jak stopień trudności, przygotowane zostały stosownie do wieku zawodników. Zdobywcy pierwszych lokat w każdej kategorii otrzymali nagrody, które wręczono za potwierdzeniem odbioru.

Wszystkim uczestnikom Rajdu Rowerowego, wydano pakiet startowy składający się z gadżetów reklamowych pozyskanych od darczyńców. Były to: koszulki, zestaw lamp rowerowych i mapy. W skansenie uczestnicy imprezy otrzymali gorący poczęstunek (bigos), herbatę i słodycze.

Organizatorem rajdu była jednostka OSP Sidzina i Skansen w Sidzinie Muzeum Kultury Ludowej. (J. Czarny)

Fot. J. Motor

Organizatorzy dziękują rodzicom za przygotowanie dzieci i młodzieży do rajdu, oraz za towarzyszenie młodzieży podczas przejazdu.

Szczególne podziękowanie skierowane jest także do druhów z OSP Bystra Podhalańska za pomoc w zabezpieczeniu trasy rajdu.

Z życia przedszkolaków naszej gminy

#SzkołaDoHymnu

8 listopada dzieci z Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej wzięły udział w Ogólnopolskiej Akcji „#SzkołaDoHymnu”. Jest to akcja ogłoszona przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, polegająca na odśpiewaniu hymnu państwowego w dzień poprzedzający Narodowe Święto Niepodległości. W tym dniu, dokładnie o symbolicznej godzinie 11:11 wszystkie przedszkolaki wraz z wychowawcami uroczystie odśpiewali hymn narodowy „Mazurka Dąbrowskiego”. (Z. Jałocha) Fot. PP w Bystrej Podhalańskiej

Zwycięstwo w konkursie na wierszyk

Miło nam poinformować, że Maksymilian M. z grupy 5-latków Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej za wiersz o segregacji odpadów, został nagrodzony w ekologicznym konkursie organizowanym przez Stowarzyszenie na rzecz efektywności energetycznej i rozwoju odnawialnych źródeł energii „Helios” w Krakowie. (Z. Jałocha) Fot. PP w Bystrej Podhalańskiej

11 listopada, to jeden z najważniejszych dni dla Polaków.

Dla upamiętnienia powrotu Polski na mapy świata po 123 latach zaborów, w Przedszkolu Publicznym w Sidzinie uroczysto obchodzono Narodowe Święto Niepodległości. Święto uczczono koncertem pieśni patriotycznych „Dla Ciebie śpiewam Ojczyzno”. Przedszkolaki odświętnie ubrane, wspólnie odśpiewały Hymn Polski, a następnie wszystkie grupy zaprezentowały pieśni patriotyczne. To ważne, aby od najmłodszych lat kształtować świadomość historyczną. (H.J.) Fot. PP w Sidzinie

„Herbatka dla Seniora”

„Herbatka dla Seniora”, to akcja charytatywna w ramach której przedszkolaki z Przedszkola Publicznego w Sidzinie zbierały herbatki dla osób starszych. Efekty zbiórki okazały się zdumiewające, a herbatki zostały przekazane do Domu Pomocy Społecznej w Łętowni.

(H.J.) PP w Sidzinie.

Z działalności Gminnej Biblioteki Publicznej

28.10.2024 r. w Gminnej Bibliotece Publicznej w Sidzinie i w Filii w Bystrej Podhalańskiej, przy współpracy Biblioteki Szkolnej ze Szkoły Podstawowej im. Dzieci Zamojszczyzny w Sidzinie i Biblioteki Szkolnej ze Szkoły Podstawowej im. Św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej, odbyło się spotkanie autorskie z panią Moniką Borkowską-Szmit. Jest ona autorką książek dla dzieci i dziennikarką, która napisała książki o tematyce ekologicznej pt. "Stach i smog" i "Stach i śmieci" dodatkowo jest promotorką czytelnictwa i prowadzi podcasty na YouTube pt. "Kryminalna Małopolska".

W trakcie spotkania, uczniowie mogli posłuchać o hejcie, jego konsekwencjach oraz jak sobie radzić w sytuacji, gdy staniemy się jego ofiarami. Pani Monika doskonale zna ten temat, gdyż sama go doświadczyła, kiedy osoby zupełnie obce w wulgarny sposób wyrażały się o jej tekstach na portalu interia.pl i na jej kanale na YouTube. Zdradziła swoje patenty na walkę z tym szerszącym się, destrukcyjnym zjawiskiem społecznym. Uświadomiła młodzieży ile szkody może wyrządzić taka krytyka dla osoby hejtowanej, a nawet dla samego hejtera. Zachęcała do zastanowienia się i refleksji zanim ktoś opublikuje swoje treści w mediach społecznościowych.

Uczniowie poznali również warsztat pracy pisarza. Pisarka zachęcała młodzież do sięgania po książki i czytania ich.

Pierwsze spotkanie autorskie odbyło się w Bibliotece Publicznej w Sidzinie, a drugie w Filii w Bystrej Podhalańskiej. Brali w nim udział uczniowie klas IV-VI, którzy bardzo entuzjastycznie przyjęli autorkę. Na koniec spotkania, uczniowie zadawali bardzo dużo pytań dotyczących książek autorstwa pani Moniki jak również hejtu, który jest obecny w życiu młodych ludzi.

Dziękujemy pani Monice Borkowskiej - Szmit za spotkanie i życzymy dużo sukcesów oraz inspiracji do pisania następnych książek. (E.W.) (M.W.) Fot. GBP

Nowa edycja kampanii „Mała książka – wielki człowiek” w Gminnej Bibliotece Publicznej w Sidzinie i filii w Bystrej Podhalańskiej.

Miło nam poinformować, że w tym roku szkolnym 2024/2025 Gminna Biblioteka Publiczna w Sidzinie wraz z filią w Bystrej Podhalańskiej biorą udział w kolejnej edycji projektu „Mała książka Wielki Człowiek”. Projekt dla dzieci w wieku przedszkolnym realizowany jest przez Instytut Książki w ramach ogólnopolskiej kampanii „Mała książka – wielki człowiek”. Zapraszamy wszystkich przedszkolaków do zapisania się do biblioteki i wzięcia udziału w akcji, która będzie początkiem ich czytelniczej przygody na całe życie!

Jak to działa?

Każdemu przedszkolakowi, który odwiedzi bibliotekę w towarzystwie rodzica lub opiekuna i zechce wziąć udział w akcji, wręczana jest specjalna Wyprawka Czytelnicza oraz Karta Małego Czytelnika.

Wyprawka Czytelnicza, to zaproszenie dla rodzica i dziecka do wspólnej lektury wyjątkowych opowieści o bohaterach, w których najmłodsi czytelnicy oraz ich dorośli towarzysze mogą rozpoznać siebie. W skład Wyprawki Czytelniczej wchodzi książka pt. „Krasnal w Krzywej Czapce”, którą napisał znakomity autor literatury dziecięcej Wojciech Widłak, a pięknymi ilustracjami wzbogaciła Aleksandra Krzanowska. Ponadto w wyprawce znalazła się broszura informacyjna dla

rodziców, przedstawiająca korzyści dla rozwoju dziecka płynące z czytania od najmłodszych lat.

Do czego służy Karta Małego Czytelnika?

Odebranie Wyprawki wraz z Kartą Małego Czytelnika, to prawdziwy początek czytelniczej przygody i zabawy. Przedszkolak, który dołączy do akcji, za każdą kolejną wizytę w bibliotece zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego otrzyma naklejkę. Po zebraniu dziesięciu naklejek, zostanie uhonorowany imiennym dyplomem, potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. Jeśli dziecko zechce kontynuować przygodę, może otrzymać w bibliotece nową Kartę Małego Czytelnika i jako częsty gość kontynuować zbieranie naklejek.

Dlaczego warto odwiedzać bibliotekę z dzieckiem?

- Dziecko może poznać ważne miejsce na mapie dzieciństwa – bibliotekę – i dzięki temu w pełni stać się uczestnikiem życia kulturalnego.
- Biblioteki oferują nie tylko bezpłatny dostęp do książek, ale również szeroką ofertę kulturalną. Dzięki temu zarówno dzieci, jak i rodzice mogą brać udział

Dzień Postaci z Bajek

Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek przypada 5 listopada - w rocznicę urodzin Walta Disney'a. Kaczor Donald, Myszka Miki, Smerfy, Kubuś Puchatek, Bolek Lolek i wiele innych postaci - to ich święto, które niesie za sobą nie tylko chęć doceniania bajek i ich twórców, ale i wartości edukacyjne. To dobra okazja, by zachęcić najmłodszych do czytania bajek, a co za tym idzie rozwijania wyobraźni, pamięci, zdobywania wiedzy na różne tematy, poznawania nowych słów, zasad gramatyki czy kształtowania właściwych postaw moralnych. W dzieciństwie dzięki nim poznawaliśmy świat, śmiałyśmy się i wzruszaliśmy. Warto przytoczyć cytaty Alberta Einsteina: „Jeżeli chcesz aby twoje dzieci były inteligentne, czytaj im bajki. Jeżeli chcesz, aby były bardziej inteligentne, czytaj im więcej bajek”.

Z okazji tak bajkowego święta dzieci uczęszczające na zajęcia oferowane przez Świetlicę Środowiskową i szkolną ze Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej, zostały zaproszone do zabaw związanych ze świętem postaci z bajek. Na początku dowiedziały się od pani bibliotekarki co to za święto i dlaczego tak go celebруемy. Potem dzieci podzieliły się na drużyny 5 – osobowe, nazwały swoje grupy i rywalizowały ze sobą w 4 konkurencjach:

- „Zgadnij co to za bajka?” - dzieci po przeczytaniu fragmentu z bajki odpowiadały co to za bajka.
- „Magiczna skrzynia bajek”- dzieci wyciągały

Akcja Odblaskowa Szkoła

W Szkole Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej im. św. Jana Kantego trwała akcja związana z corocznym konkursem "Odblaskowa Szkoła". Wszystkie działania mają na celu przypomnienie jak ważną funkcję w bezpieczeństwie na drodze pełnią elementy odblaskowe. 21.10.2024 r. Biblioteka Publiczna w Bystrej Podhalańskiej razem z Kołem Gospodyń Wiejskich z Bystrej Podhalańskiej włączyła się w akcję promującą bezpieczeństwo. Panie z Koła Gospodyń Wiejskich „Bystrzanki” zorganizowały w bibliotece wspaniałe warsztaty o bezpieczeństwie oraz przygotowały piękne misie opatrzone w fartuszki i odblaski, by przypominały o zachowaniu wszelkiej ostrożności podczas korzystania z jezdni oraz noszeniu elementów odblaskowych.

Pani Bogusława Klimek przeprowadziła w bibliotece dla dzieci specjalne warsztaty na temat bezpieczeństwa na

w rozmaitych zajęciach, warsztatach i wydarzeniach organizowanych przez bibliotekarzy.

- Wizyty w bibliotece uczą dzieci samodzielności, dokonywania własnych wyborów.

Pamiętajcie, że miłość do czytania jest prezentem na całe życie! (M.W., E.W.) Fot. GBP

z tajemniczej skrzyni różne akcesoria z bajek i zgadywały z jakiej bajki pochodzą.

- „Kopciuszek”- rozdzielanie ziaren dyni od ziaren grochu.

- „Tor przeszkód z książką na głowie”- dzieci musiały jak najszybciej pokonać tor i wykazać się wspaniałą równowagą.

Emocje sięgały zenitu, a zmagania wszystkich drużyn obserwowane były z wielkim przejęciem. Po zaciętej rywalizacji wyłonieni zostali zwycięzcy, którzy otrzymali bajkowe nagrody: I miejsce grupa Spiderman, II miejsce grupa Songu Ku, III miejsce grupa Angel.

Zwieńczeniem zajęć były wspólne zdjęcia z postaciami z bajki „Kubuś Puchatek” i „Smerfy”. Na koniec spotkania wszystkie dzieci otrzymały popcorn i cukierki. Dziękujemy wszystkim uczestnikom zabawy i zapraszamy do biblioteki. (E.W.) Fot. GBP

drodze, podwórkach itp. Uświadomiła dzieciom jak ważne jest noszenie odblasków, by nie ulec wypadkom podczas poruszania się w mroku na drodze.

Kadra biblioteki składa podziękowania pani Bogusławie Klimek, Janinie Szewczyk oraz Józefie Błachut za przeprowadzenie warsztatów i uszycie „bezpiecznych misiów”, które poprzez elementy odblaskowe mają pomóc

w zwiększeniu bezpieczeństwa na drodze, a także pani Annie Matyjasik za włączenie do akcji „Bądźcie bezpieczni”. (E.W.) Fot. GBP

Z działalności GOKPTiS

Spektakl „Wyspa” Grupy Misterium

W niedzielę, 17 listopada 2024 r., mieszkańcy gminy Bystra-Sidzina mieli okazję uczestniczyć w wycieczce zorganizowanej przez Gminny Ośrodek Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu. Celem wyprawy był spektakl „Wyspa” Grupy Misterium, wystawiony w Myślenicach.

Przedstawienie, zrealizowane według scenariusza i w reżyserii Marcina Kobierskiego – aktora Teatru Bagatela w Krakowie – wywarło na widzach ogromne wrażenie. „Wyspa” to nie tylko znakomity pokaz aktorskiego kunsztu, ale także głęboko refleksyjna historia, która skłania do przemyśleń nad ludzką naturą, relacjami i poszukiwaniem sensu życia.

Atmosfera podczas wyjazdu była wspaniała, a uczestnicy cieszyli się zarówno wspólnym czasem, jak i możliwością obcowania ze sztuką na wysokim poziomie.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za udział, a Grupie Misterium za niezapomniane chwile na scenie.

(Tekst i fot. GOKPTiS)

„Zaczarowany Świat Bajek w GOKPTiS”!

W dniach od 5 listopada do 18 listopada w siedzibie Gminnego Ośrodka Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu w Bystrej-Sidzinie odbył się wyjątkowy projekt – „Zaczarowany Świat Bajek w GOKPTiS”!

W tych dniach Gminny Ośrodek Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu miał ogromną przyjemność gościć dzieci z grup Słoneczka, Pszczółki, Rybki, Smerfy, Motylki, Biedronki i Misie z Przedszkola Publicznego w Sidzinie, które mogły zobaczyć, jak wygląda siedziba ośrodka i poczuć się jak w prawdziwym kinie, przeżywając magiczny czas w otoczeniu bajkowej atmosfery!

Na każdego z uczestników czekał mały poczęstunek – popcorn, gofry i herbatka, które umilały czas oglądania bajek. Na zakończenie każde dziecko otrzymało kolorowaną z motywem swojej grupy, aby wizyta mogła pozostać na długo w pamięci.

Dziękujemy wszystkim dzieciom oraz ich opiekunom

za odwiedzinę ośrodka kultury, a także za cudowną atmosferę, którą stworzyliście. To był naprawdę niesamowity czas pełen uśmiechów, radości i wspólnych chwil. (M.N.) Fot. GOKPTiS

Orkiestra OSP z nowym sprzętem...

„Muzyka drogą do serc, umysłów i poznania kultury - wsparcie orkiestry OSP Sidzina”.

W ferworze wszelakich prac i działań pomocowych terenem dotkniętym przez powódź, inicjatyw sportowych, krwiodawstwa i realizacji różnych zadań strażackich, informujemy o realizacji projektu, o którym można było już usłyszeć podczas występów sidzińskiej orkiestry. Zadanie nosi nazwę „Muzyka drogą do serc, umysłów i poznania kultury - wsparcie orkiestry OSP Sidzina” i realizowane było w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w 2024

roku pn. „Małopolskie Orkiestry Dęte 2024”. Wnioskowane zadanie obejmowało zakup czterech instrumentów: dwóch klarnetów, trąbki i jednego tenora. W ramach zadania został także wykonany remont dwóch starszych instrumentów, a każdy kto interesuje się działaniami orkiestry otrzyma ulotkę z krótką informacją o historii i działalności zespołu. Z udziałem orkiestry zorganizowane będą dwa koncerty świąteczne. Miejscem realizacji zadania jest wieś Sidzina, a grupa bezpośrednio zaangażowana w jego realizację, to 38 osób zrzeszonych w szeregach Orkiestry Dętej działającej przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Sidzinie. Pośrednio

z działań ujętych w projekcie już korzysta społeczność, dla której orkiestra gra podczas lokalnych uroczystości.

Orkiestra Dęta w Sidzinie działa nieprzerwanie od 1886 roku, zatem można zaliczyć ją do grona najstarszych orkiestr nieprzerwanie działających w Małopolsce. Działaniom orkiestry od zarania przyświeca jeden z celów, jakim jest dbałość o rozwój społeczny i muzyczny młodego pokolenia. Wnioskowane zadanie ma na celu zaspokojenie potrzeb grup społecznych, w zakresie integracji międzypokoleniowej, właściwego zagospodarowania wolnego czasu, zwłaszcza ludzi młodych, pielęgnowania i utrwalania wartości i właściwych postaw społecznych. Uwrażliwienie na piękno muzyki, historię i kulturę ciągle tradycyjnej społeczności, jaką jest Sidzina. Uczestnictwo w życiu orkiestry pozwala osobom zaangażowanym w projekt na zdobycie doświadczenia muzycznego, rozwój pasji i talentów muzycznych, poszerzenie horyzontów i poznanie piękna sztuki. Poza tym, zadanie umożliwia doświadczania pracy zespołowej, relacji ze starszymi muzykami, nauki współpracy i szacunku.

Nowe i odnowione instrumenty, jak również pozostałe elementy ujęte we wniosku będą służyć rozwojowi organizacji jaką jest orkiestra OSP Sidzina, zaś wypracowane rezultaty pozostaną w użytkowaniu przez wiele lat, służąc orkiestrze i społeczności wsi. Działania projektowe już przyczyniają się do zmian wśród odbiorców, którzy słuchając muzyki uwrażliwiają się na jej piękno i na drugiego człowieka. Jest drogą do serc i umysłów jak każde działanie kulturalne, gdyż obcuąc ze sztuką i kulturą stajemy się lepsi. Działania informacyjne opisane w projekcie i praca społeczna członków orkiestry przyczyniają się do zapoznania społeczności z historią grupy, przywrócenia należnego jej prestiżu, dostrzeżenia w społeczności osób utalentowanych i zapewnienie ciągłości istnienia organizacji muzycznej, która była i jest chlubą Sidziny. Historia orkiestry jest częścią wspólnie

historii wsi, nieodłączną częścią lokalnej kultury i tradycji, a dzięki działaniom projektowym stała się na nowo czymś ważnym dla grających w niej muzyków i ich odbiorców.

Zakupione w ramach projektu i wyremontowane instrumenty wraz z umundurowaniem pozyskanym w ramach dofinansowania Małopolskie OSP, uroczyste wręczyła Zarządowi OSP Sidzina, radna Sejmiku Województwa Małopolskiego, pani Danuta Kawa.

Działania kulturalne i bojowe jednostki przyczyniają się nieustannie do pozyskania kolejnych zainteresowanych do nauki gry i chętnych do służby w szeregach OSP. Muzycy orkiestry intensywnie przygotowują się do koncertów wieńczących działania projektowe. Na okres świąteczny zaplanowane zostały koncerty, podczas których muzycy podzielą się efektami swojej pracy.

Dzięki obecności mieszkańców na występach orkiestry, wsparciu, jak również pomocy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Sidzinie może działać i z nadzieją planować kolejne przedsięwzięcia związane z rozwojem pasji muzycznych i pielęgnowaniem tradycji przodków.

(J. Cz.) Fot. OSP w Sidzinie

Stowarzyszenie Gospodyń "Sidzinianki"

Do tańca i do różańca w dosłownym znaczeniu.

W jedną z październikowych niedziel, Stowarzyszenie Gospodyń "Sidzinianki" było niejako zmuszone okolicznościami do obu aktywności. W tym samym czasie, kiedy w parafii w Sidzinie świętowano dzień pamięci o Janie Pawle II, w Tomicach koło Wadowic zorganizowane było spotkanie przez zaprzyjaźnione koło gospodyń działające w Tomicach. Z konieczności grupa została podzielona i część pań zrzeszonych w stowarzyszeniu wzięła udział w procesji i modlitwie, zaś kolejne panie spędzały czas na biesiadzie. Spotkania są ważną częścią działalności stowarzyszenia, a każde z nich bez względu na formę, daje dobrą energię i pomysły na nowe działania. (J. Cz.) Fot. "Sidzinianki"

Przebieg akcji spalania zabudowań na Polanie Malinowej w Sidzinie 13 października 1944 r. "oczyma wyobraźni" różnych autorów - część II

Kontynuacja artykułu opublikowanego w Biuletynie Samorządowym nr 10(150) z października 2024 r.

10. W artykule Śladami Oddziału „Harnaś”, zamieszczonym na łamach Dziennika Polskiego z dnia 12 sierpnia 1999 roku, jego autorka, Anna Łacia, napisała:

„Ślady Oddziału „Harnaś” znajduje się na Hali Malinowej. Mieszkańcy osady udzielali schronienia oddziałom partyzanckim działającym w Paśmie Babiogórskim. Należały do nich Oddziały AK: „Chełm”, „Harnaś”, „Huta Podgórze”. Oddziały te współdziałały ze sobą przy minowaniu mostów na Skawie i w Osielcu, atakowaniu niemieckich placówek, m.in. 7 września 1944 roku „Stützpunktu” Wehrmachtu w Kojszowce, gdzie zadano Niemcom znaczne straty, po czym wycofano się na Halę Malinową. Pod dowództwem H. Gallasa „Hańczy” rozbrojono 25 Niemców w Rokicinach. Inny patrol pod dowództwem kpr. Jana Kuca – Dzierżawskiego „Rosomaka” rozbroił dwóch Niemców we wsi Chrobacze. W odwecie Niemcy 13 października 1944 r. spacyfikowali Halę Malinową, rozstrzelując ludzi i paląc domy.”

Dodam tylko, że pacyfikacja Hali Malinowej w dniu 13 października 1943 roku stanowiła fragment większej operacji przeciw partyzanckiej, do czego wróćę w rozdziale poświęconym Legionowi Śląskiemu. (dodała autorka artykułu)⁵.

11. Z materiału do referatu na Sesję Popularno-Naukową w 1974 r. O/P „Chełm” pod tyt. „Ruch oporu Jordanowszczyzny w czasie okupacji opracowany przez Józefa Flisińskiego ps. „Flis” (ppor. rez. byłego szefa sztabu Oddziału Partyzanckiego „Chełm” 12 pp AK):⁶

„Oddziały nasze zawdzięczają swe ocalenie kol. Jankowi Matyasikowi - łącznikowi, który wcześniej powiadomił o urzędzonej obławie na nasz obóz. Dnia 13. X. 1944 r. o godz. 3 nad ranem, przybiega do mnie ww Janek z ostrzeżeniem, że Niemcy idą na nas ze wszystkich stron, byśmy mieli się na baczności i nie dali się zaskoczyć. Powiadomiłem swego dowódcę „Borutę” i zarządziłem alarm. Gdy wróciłem na swoje miejsce, łącznika już nie zastałem, gdyż pośpiesznie wrócił do swego domu (na

Rodziny dom Matyasików na Polanie w Bystrzaku- ze zbiorów rodzinnych

Polanę leśną) w Bystrej. Jak się później dowiedziałem, przy jego domu byli już Niemcy. Wydany przez konfidentów, w okrutny sposób torturowany, nie przyznał się do powiadomienia partyzantów, mimo bicia i torturowania przez gestapowców. Został na swoim podwórku zastrzelony strzałami z rewolweru.

Partyzanci powiadomieni wycofali się marszem ubezpieczonym - szczytami gór na Halę Krupową a stamtąd na Słowację. W czasie wycofywania się nastąpiła wymiana strażów w ochronie taborów. Nie udało się jednak wyciągnąć w góry wozów naładowanych żywnością, który dostał się w ręce Niemców. Były to produkty słonina, smalec, mięso gromadzone na okres jesienno - zimowy 1944/45. Dnia 14. X. 1944 r. ginie również od kul okupanta Rydel Anna pod lasem obok PDWD (dawniej placówka Grenschutz)⁷.

12. Mieszkaniec Sidziny Józef Chorąży (vulgo „Siuda”) tak wspominał to wydarzenie (na podstawie maszynopisu): „...W roku 1944 jesienią była pacyfikacja Sidziny z obławą na partyzantów. Zaobserwowałem w Bystrej zgrupowanie samochodów z wojskiem jadącym w stronę Sidziny. Wyczułem na co się zanoszą i postanowiłem dać znać najbliższej grupie partyzanckiej u Maliny (Polany). Drogę tę przebyłem w czasie 40 minut, podczas gdy normalnie idzie się około 1, 5 godziny. Powiadomiłem o tym pierwszą czujkę i zawróciłem. Również moja bratowa Chorąży Aniela ostrzegła partyzantów z innej strony o zbliżającym się niebezpieczeństwie. Wracając z powrotem prawie że cudem uniknąłem spotkania z Niemcami...”⁷

13. Jeszcze jedno wspomnienie autorstwa Bronisława Krupy, który od 1 października 1940 roku do 31 maja 1945 roku pracował w Urzędzie Gminy w Bystrej a jego żona Stefania Krupa była nauczycielką w szkole. „W październiku 1944 roku kiedy Niemcy zjeżdżali do Bystrej, prosiłem Korneliusza Niemczyka gajowego, należącego też do AK, żeby dał znać partyzantom, że Niemcy chyba szykują obławę. Korneliusz Niemczyk jak wrócił oświadczył mi, że powiadomił partyzantów polskich i radzieckich.”(Maszynopis w posiadaniu autora).

14. Relacja tego wydarzenia przedstawiona przez inż. Karola Niemczyka, który podczas wojny został tu przesiedlony, sprawował funkcję nadleśniczego i mieszkał we dworze, należał do członków ruchu oporu, pseudonim „Sęp”:

„Wczesnym rankiem (13.10.1944 r.) wybrałem się na obchód lasu w kierunku Bystrzaka, boso ze strzelbą na ramieniu i lornetką. Dochodząc do drogi wiodącej do Sidziny zauważyłem od strony Jordanowa jadący duży samochód osobowy z ośmioma gestapowcami, którzy

⁵ A. Łacia, Śladami Oddziału „Harnaś”. „Dzienniki Polski” z 12 sierpnia 1999 roku.

⁶ Józef Flisiński „Flis”- Ruch oporu Jordanowszczyzny w czasie okupacji.

⁷ Maszynopis w posiadaniu autora.

również mnie zauważyli- przystanęli i obserwowali przez lornetki- odległość była około 400 m. Ja jednak poszedłem w stronę lasu, choć byłem osobiście przekonany, że rozpoczyna się jakaś większa akcja wojskowa, gdyż za tym samochodem nadjeżdżały inne, większe napełnione wojskiem. Mimo wszystko doszedłem do lasu do oddziału 9-tego gdzie spotkałem wozaka. Na moje zapytanie odpowiedział, że tu Niemców nie spotkał. Poszedłem dalej na tzw. „Maszynisko”, gdzie spotkałem gajowego Polaka i ten poinformował mnie, że grupa Niemców odpoczywała obok „cmentarza końskiego”. To mnie upewniło, że Niemcy zdążają w kierunku leśnej polany do Matyasików. Postanowiłem czym prędzej wrócić do domu by wysłać swego brata Kornela (również członka ruchu oporu- przyp. T.U.) na polanę leśną celem zawiadomienia ich co im grozi. Wysłany brat Kornel pobiegł na polanę leśną powiadomił o nadchodzących Niemcach i prosił o powiadomienie partyzantów u „Malinów”. Wrócił do domu nie napotykając się na Niemców – szedł bowiem bocznymi ścieżkami.

Dalej Karol Niemczyk tak relacjonował:

„Wieczorem 14 października wrócił z akcji jeden starszy Niemiec (feldfebel) kwaterujący we dworze w Bystrej. Bardzo zdenerwowany chodził po pokoju i wciąż powtarzał po niemiecku „ jaki ja miałem dzisiaj ciężki dzień”- to mnie zaciekawiło i postawiłem mu pytanie- „ Co się takiego stało? – (po niemiecku). Ten opowiedział mi całe wydarzenie: „byliśmy na polanie leśnej z dużą grupą kolegów, obok domu Matyasików. W pewnym momencie zauważyliśmy powracających chłopaków z lasu w kierunku domu, zostali zatrzymani i przekazani dowódcy naszej grupy. Wszyscy domownicy wspomnianego domu wraz z przebywającymi tam innymi osobami zostali ustawieni przed domem i nie wolno im się było oddalić. Tych dwóch chłopaków odprowadzono za dom, gdzie zostali mocno poturbowani kolbami i kawałkiem drewna. Jeden z nich zaczął coś mówić o partyzantach. Ja wtedy odbezpieczyłem pistolet i obu chłopaków położyłem strzałami na ziemię, Zrobiłem to dlatego by inne osoby uchronić od śmierci a wiele domów przed spaleniem”.⁸

Zdaję sobie sprawę, że po 80 latach od tych wydarzeń już niewielu to interesuje, każdy żyje swoimi problemami. Na podstawie posiadanych dokumentów mogę podać w skrócie, że:

1. Na Polanie Malinowej nikt nie zginął, bo ludzie

zostali ostrzeżeni (nie przez chłopców, lecz przez osobę dorosłą) i z bydłem opuścili Polanę.

2. Żaden świadek z którymi rozmawiałem przed laty (z Bystrej, Sidziny i Juszczyzna) nie widział ani nie słyszał latających samolotów ani artylerii.

3. Nikt nie toczył tu „zaciętych bojów”, bo nie miał kto – partyzanci "zwiali" na Słowację (do Zubrzycy Ochlipowa).

4. Dwaj małoletni chłopcy, zostali zamordowani na drugi dzień po spaleniu zabudowań u Malin tj. 14 października na Polanie Matyasikowej, bowiem Niemcy podejrzewali ich o ostrzeżenie partyzantów. Zginęli niewinnie z winy dorosłych i należy się im szacunek.

5. W akcji „pacyfikacyjnej” udział brali żołnierze z placówki granicznej z Sidziny z 72 letnim komendantem Weitkantem ze Wschowy, gestapowcy z Makowa pod dowództwem „tłumacza” byłego oficera wojska polskiego Romana Kniecińskiego oraz przymuszeni do ubrania mundurów wojskowych obywatele Rzeszy, byli też „ochotnicy” nawet Czech (do wyboru mieli jeszcze obóz koncentracyjny). Dobre jednostki ginęły lub dostawały się do niewoli na wschodzie.

6. Akcją kierował i rozkaz do spalenia zabudowań wydał Roman Knieciński (nr służbowy 358) syn Jana. ur. 24. 10. 1898 r. Do wybuchu wojny służył w Straży Granicznej. W roku 1926 w Lipnicy Dolnej pełnił funkcję starszego strażnika placówki celnej wchodzącej w skład 1 kompanii 8 batalionu celnego stacjonującego w Jabłonce (od 2 kwietnia 1928 roku przemianowanej na Straż Graniczną) Następnie w Czarnym Dunajcu. Od 1938 roku w Krakowie pełnił funkcję kierownika Placówki Wywiadowczej. Po wybuchu wojny zdezerterował i został wciągnięty do Gestapo. W Makowie Podhalańskim w siedzibie Gestapo w willi „Marysin” pracował jako tłumacz, uczestniczył również w przesłuchaniach więźniów w siedzibie Gestapo „Pallace” w Zakopanem, zwanej „katownią Podhala”.

7. Oddział partyzancki „Chełm” powstał w czerwcu 1944 r a na Polanę Malinową przybyli w połowie lipca 1944 r. Oddział „Harnasie” przybyli w sierpniu, zaś rosyjski Oddział „Borba” zajął polanę u Staszaków w sierpniu 1944, Oddział „Huta Podgórze” stacjonował w Skawicy Suchej Górze.

Tadeusz Uczniak

⁸ Notatka z wywiadu w posiadaniu autora.